

Nieuwsbrief 2 WEL in ontwikkeling

Samenwerkingsverband 23.05/IJssel-Vecht (PO & VO)

Alweer de tweede nieuwsbrief over de voortgang van het subsidie traject WEL in ontwikkeling, in samenwerkingsverband 23.05/IJssel-Vecht.

WEL in ontwikkeling is een project dat aansluit bij het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en een nieuwe beweging wil creëren in situaties waar niet ingeschreven jeugdigen in vastlopen en waarin jeugdigen zich onvoldoende kunnen ontwikkelen. WEL in Ontwikkeling is een samenwerking tussen Gedragswerk, Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd en Ingrado.

STAND VAN ZAKEN

In November 2022 is de subsidie WEL in ontwikkeling toegekend aan het samenwerkingsverband. De eerste maanden is er een eerste kennismakingsronde gedaan met leerplichtambtenaren en beleidsmedewerkers van onderwijs en jeugd uit de betreffende gemeenten in onze regio. Ook is er een inventarisatie gedaan naar het aantal jeugdigen met absoluut verzuim zonder schoolinschrijving en jeugdigen met ontheffing 5 onder A. Op 4 april vond het werkatelier, met een dertigtal collega's uit het samenwerkingsverband, plaats bij de Golfclub in Zwolle. Een inspirerende middag, waar we verderop in de nieuwsbrief op terug zullen komen. We zijn klaar om op reis te gaan!

“Het begint altijd met een kind, jongere, ouders...”

Samen op weg naar hoe het WEL kan

Verkenning: (onze opdracht is...)

- 'De juiste partners aan tafel'
- 'Wat is onze uitdaging?'

Werkateliers: (ruimte maken)

- Werkateliers

Bouwplaatsen: (reizen met 5 jeugdigen)

- MDO of zo
- 'Op Oplossingen Gericht Overleg' (OOGO)

WERKATELIER 4 APRIL

Op 4 april was het zover: het eerste werkatelier van WEL-in-Ontwikkeling. Meeslepend en inspirerend nam Bart van Kessel (Gedragswerk) de zaal mee in het denken over kansen voor ondersteuning van jeugdigen voor wie leren en/of ontwikkelen niet vanzelfsprekend is.

In de zaal zaten ongeveer dertig professionals uit het onderwijs, jeugdzorg en de gemeente.

Allemaal op verschillende manieren betrokken bij VO leerlingen.

Bart vertelde over het ontstaan van WEL-in-Ontwikkeling en dat er inmiddels 103 samenwerkingsverbanden aan meedoen, een aantal dat nog steeds groeit.

Op alle plekken waar WEL-in-Ontwikkeling samenwerkingsverbanden helpt bij het uitrollen van dit traject verlopen de ontwikkelingen anders. Net als bij jeugdigen.

Tijdens de interactieve middag gingen we aan de slag met een casus die de deelnemers uitdaagde voorbij de eigen denkkaders te komen tot creatieve oplossingen voor iemand die zich niet gehoord, gezien of gewaardeerd, noch serieus genomen voelde door zijn omgeving.

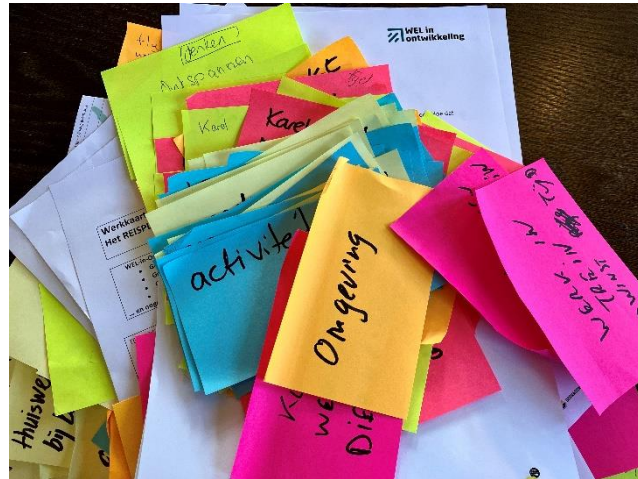
Kortom: ons samenwerkingsverband is er klaar voor om de volgende stap te zetten!

En hoe gaat dat eruit zien?

Onder begeleiding van Patricia Lemmens (PO) en Simone Sarphatie (VO) gaat het samenwerkingsverband 'op zoek' naar 10 jeugdigen die vallen binnen de doelgroep van WEL-in-

Ontwikkeling. Met deze jeugdigen en hun omgeving gaan we aan de slag om hun 'reis' vorm te geven en in beeld te brengen.

In de bijlage een uitgebreid verslag van het werkatelier, geschreven door Albert Boelen (Gedragswerk).

En het PO dan? Uiteraard komt er ook een vervolg voor jeugdigen in het primair onderwijs. To be continued!

Op 3 oktober zal er ook een landelijk werkatelier georganiseerd worden door Gedragswerk, Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd en Ingrado.

Elkaar informeren en inspireren over alles wat WEL kan! Vorm, locatie en wijze van aanmelden worden later bekend gemaakt in de nieuwsbrief.

CASUSSEN → BOUWPLAATSEN → REISBUREAUS

Nu het werkatelier heeft plaatsgevonden is er ruimte om te starten met bouwplaatsen, die we vanaf nu reisbureaus zullen noemen. Het reisbureau is bedoeld om, met een aantal professionals, op zoek te gaan naar nieuwe ideeën/kansen en mogelijkheden voor de jeugdige. Uitgangspunt is zijn of haar wensdroom. Wat kan er WEL?

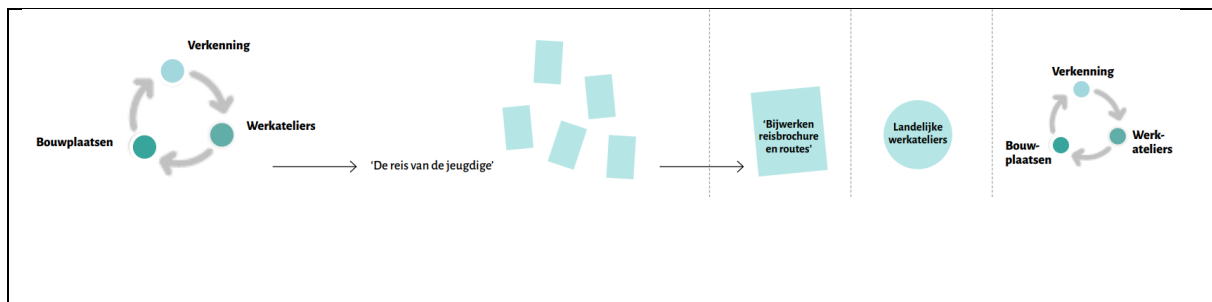
We zijn (verspreid over 2 jaar) op zoek naar 5 casussen PO en 5 casussen VO, het liefst uit alle hoeken van het samenwerkingsverband. De eerste voorwaarde is uiteraard dat de jeugdige ofwel absoluut verzuim zonder schoolinschrijving heeft of vrijstelling 5 onder A.

Simone zal als reisleidster voor het VO aan de slag gaan, Patricia voor het PO. Hoe de inbreng van een casus er verder uit komt te zien wordt binnenkort vervolgd.

Heb je nu al een casus? Mail ons dan vooral, hoe eerder we in beeld hebben hoeveel casussen we hebben om te starten, hoe beter!

VO: simonesarphatie@swvvoijsselvecht.nl

PO: p.lemmens@2305po.nl

INVENTARISATIE

Tijdens het werkatelier op 4 april is enorm veel input geleverd over alle initiatieven die er zijn voor leerlingen die uitvallen binnen het onderwijs. Speciale trajecten, zorgboerderijen, klassen, arrangementen enzovoorts.

Met de input van aanwezigen zijn we begonnen een kaart te vullen. Het is de bedoeling dat deze een vindplaats wordt voor iedereen die daar behoefte aan heeft, maar voor het zover is vragen we jouw hulp.

Kon je er niet bij zijn 4 april? Niet getreurd, ook van jou horen we graag of er initiatieven, structurele overlegmomenten, speciale interventies of andere belangrijke zaken zijn bij jou in de regio.

We willen jullie (ook als je er wel bij was 4 april) vragen via onderstaande link een (korte) vragenlijst in te vullen:

[Klik hier om direct naar de vragenlijst toe te gaan.](#)

Zodat we kunnen aansluiten bij wat er al WEL is en samen op kunnen trekken.

HANDIGE LINKS

Op de website van Gedragswerk zijn de landelijke nieuwbrieven en meer info te vinden over WEL in ontwikkeling.

[WEL in ontwikkeling – Gedragswerk](#)

Meer informatie over de subsidie is te vinden op:

[Wel in ontwikkeling | Subsidie | Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen \(dus-i.nl\)](#)

Een interessante training die aangeboden wordt door Ingrado:

[Ingrado - Iedere jongere heeft recht op ontwikkeling](#)

Nieuwsbrief 1 WEL in ontwikkeling 2305:

<https://www.swvvoijsselvecht.nl/wp-content/uploads/2023/03/Nieuwsbrief-1-WEL-in-ontwikkeling-23.05-Maart-2023.pdf>

Hartelijke groet en graag tot ziens,

Simone Sarphatie & Patricia Lemmens
Samenwerkingsverband 23.05/IJssel-Vecht

Bijlage: Verslag werkatelier 4 april

3223/werkatelierWEL/04042023/ab

Werkatelier 'WEL-in-Ontwikkeling' te Zwolle d.d. 04.04.2023

<i>Eric van de Waeter</i>	<i>dir. Swv VO 22.03</i>
<i>Gemma Borg</i>	<i>leerplicht Zwolle</i>
<i>Kim Huisman</i>	<i>leerplicht Zwolle</i>
<i>Allard Muis</i>	<i>leerplicht Zwolle</i>
<i>Karen van der Toolen</i>	<i>ond.consulente</i>
<i>Anneke Wessels</i>	<i>Landstede – expertisecentrum VO</i>
<i>Rahima Hakstege</i>	<i>Landstede – expertisecentrum VO</i>
<i>Wilma van Vilsteren</i>	<i>boerderij De Huppe – Zwolle</i>
<i>Driesje Boeve</i>	<i>Natuurkr8</i>
<i>Tim Braaksma</i>	<i>Leerl.beg. Praktijkroute en vmbo B/K Greijdanus Zwolle</i>
<i>Manuela Kooij-Jeuring</i>	<i>Perspectieftrajectbegeleider Greijdanus Zwolle</i>
<i>Lineke Verweij</i>	<i>Ambelt Zwolle</i>
<i>Tanja Huisman</i>	<i>Lokaal 13</i>
<i>Wim Roosken</i>	<i>coördinator leerlingenzaken Zone College Zwolle</i>
<i>Petra Hendriks</i>	<i>leerplicht en BOA Kampen</i>
<i>Angelique Ham</i>	<i>onderwijsconsulente</i>
<i>Judith Beintema</i>	<i>beleidsadviseur student-advies en begeleiding Landstede</i>
<i>Yvonne v. Helsdingen</i>	<i>ouder- en jeugdsteunpunt 2305, cie. Toewijzing VO swv IJssel-Vecht</i>
<i>Robbert van der Vegt</i>	<i>'Opvoeddingen'</i>
<i>Angela Flier</i>	<i>gemeente Dalfsen, aanpak thuiszitters</i>
<i>Bert Klaassen</i>	<i>zorgarrangeur/onderwijs-zorg consulent</i>
<i>Koen Oosterbaan</i>	<i>dir/bestuurder. Swv 23.05</i>
<i>Simone Sarphatie</i>	<i>SWV 23.05</i>
<i>Patricia Lemmens</i>	<i>SWV 23.05</i>
<i>Maud Jonkhout</i>	<i>ondersteuning zorg voor jeugd (OZI) (landelijke werkgroep WEL)</i>
<i>Bart van Kessel</i>	<i>gedragswerk (landelijke werkgroep WEL)</i>
<i>Albert Boelen</i>	<i>gedragswerk (landelijke werkgroep WEL)</i>

1. Algemene informatie over WEL-in-Ontwikkeling

Het gaat om een landelijk traject, gefinancierd uit extra beschikbaar gesteld NPO (coronagelden) geld voor jongeren, die niet ingeschreven staan in het onderwijs (absoluut verzuimers en jongeren met een ontheffing '5-onder-a). In de planvorming hebben Gedragswerk, OZJ en Ingrado samen gewerkt aan een opzet om het traject over het land te verspreiden. Er is geen sprake van een heldere 'doelgroep': het gaat om kinderen/jongeren, die allemaal van elkaar verschillen en uniek zijn. Het traject loopt tot en met 2025. Er was een opbouw in deelname voorzien, maar er doen nu al 103 verbanden mee. De gelden gaan via de samenwerkingverbanden, maar zijn min of meer 'vrij inzetbaar' op alle dingen, die goed zijn voor jongeren. Er komt een vervolgtraject voor de overblijvende 37 verbanden (per 1. April is die opengesteld). Het gaat om **exploratie: aansluiten bij het bestaande, inzet van een 'ondernemingsbudget' en een waarderend onderzoek.**

2. Wat gebeurt er allemaal al WEL in de regio?

Deelnemers noteren dit en in de korte besprekkronde komen naar voren:

- . specifieke aanpak van thuiszitters door samenwerkingsverbanden en ook door gemeenten (b.v. nieuwe ambtenaar in Dalfsen met een speciale opdracht)
- . onderwijs op andere locatie (initiatieven, om jongeren zich te laten ontwikkelen op plekken buiten de scholen)
- . last van de 'diploma-druk' op het onderwijs: we willen maatwerk, maar we doen: 'presteren en toetsen halen, om een diploma te halen)
- . activiteiten op de Ambelt via het 'team thuiszitters'; actieve aanpak en plm. 2 jaar 'nazorg'
- . 'Opvoedingen': initiatief om thuiszitters op te vangen en een 'plek' te geven buiten de school, om uiteindelijk toch weer terug te gaan naar het onderwijs
- . 'Maatschappelijke diensttijd': jongeren helpen via het doen van stages en werkervaringen, loopbaancoaching, intake-ervaringen etc. (14-20 jaar) om weer in een 'ontwikkeltraject' te komen.
- . inzet zorgarrangeurs, om de brug te slaan tussen zorg en onderwijs met alle betrokken partijen (meer belangstelling, dan er aanbod is)
- . goede contacten tussen scholen en gemeenten (gemeentelijk jeugdbeleid), waaruit een gezamenlijke aanpak komt om jongeren 'weer in de baan' te krijgen.

Bij alle initiatieven blijkt, dat de uitdaging 'om het anders te doen', 'om het samen te doen' van groot belang is. De 'reis van de jongere' staat daarbij voorop. Het blijft opvallend, dat er in ons 'systeem' steeds uitgegaan wordt van een 'rechte ontwikkellijn', terwijl we allemaal weten, dat de ontwikkellijn van een kind een kromme lijn laat zien. Het 'uitrekken' van die rechte lijn, zou een goed streven kunnen zijn.

3. Stretchen

We oefenen m.b.v. plaatjes/foto's en reacties daarop met onze 'vastzittende beelden' en de werking van onze beide hersenhelften. Die beelden, meningen, opvattingen zitten ons ook vaak dwars als we voor 't

eerst te maken krijgen met een lastige casuïstiek. Bewust worden van die 'eigen mind-set' is een uitdaging bij het 'anders doen' en 'anders denken'

4. Waarderend onderzoek

Maud Jonkhout legt de met name waarderende inzet uit bij het traject. Er worden waarderende interviews afgenomen bij ouders/jongeren, die meedoen in het traject: verhalen worden gebundeld en ervaringen worden bestudeerd, om de 'werkende bestanddelen' te vinden. Er zijn nu zo'n 45 afgenomen en essentieel in al die verhalen zijn:

- . gehoord en gezien worden
- . het positieve uit al het negatieve halen
- . luisteren en waarderen: serieus genomen worden
- . gaat meer over ontwikkeling, dan over onderwijs
- . nieuwe ruimte is nodig, om bij de 'wensdroom' te komen
- . nieuwe kansen ontstaan pas, als we 'los komen' van oude oordelen

Er worden vanuit het traject waarderende workshops gegeven door OZJ: de achterliggende mind-set ontdekken, rol van overtuigingen, waarde van andere vragen stellen (is een training, die door Ingrado wordt verzorgd) en met name: 'hoe zit er er zelf in als hulpverlener of onderwijskracht?'

Centraal staat de reis van de jongere: de droom, de onverwachte wendingen in de reis, de belevenissen onderweg, de sleutelmomenten, de draken die je onderweg tegenkomt en het bevechten ervan etc. tot aan:

De ommekeer en de nieuwe ruimte om het te laten lukken: het kan WEL.

De verantwoording naar OCW van ons traject doen we in de vorm van verhalen – 'vertellend verantwoorden' – het gaat dan om de 'reisverslagen': 5 per verband.

Hoe 'anders' ?

- . divergeren en dan pas convergeren (beginnen met ideeën en niet meteen naar oplossingen)
- . groter maken, door het klein te maken

5. Oefenen met een casus

De deelnemers oefenen in een paar rondes met de 'casus Klaas'.

Het gekste idee en het beste idee is de basis om weer verder te gaan met de idee-vorming. Het wemelt weer van de gekleurde plakkertjes en er was weer veel creativiteit:

Gek was b.v.: taxibedrijf voor moeder – dna onderzoek bij familie – ontspanningsoefeningen voor Klaas – e-bike aanschaffen – moeder mee naar 't werk

Best was b.v. Psychologische steun voor Klaas – maatjesproject voor moeder – buurtnetwerk opzetten.

In de indeling van de categorieën ideeën scoorden:

Denken en Anderen: hoog

Context en Activiteit: redelijk hoog

Tijd: wat lager

6. Invullen schema van 'de handen'

Er zijn altijd twee handen, om te helpen in wat voor situatie dan ook. De ene hand zorgt voor het 'vastpakken' en de andere hand zorgt voor 'de ruimte'. Dit is overal te gebruiken:

Bij vastpakken horen:

- . de verhalen
- . de richting
- . de regels
- . de verbinding
- . het 'anders' doen

Bij de ruimte-makers van de andere hand horen:

- . veranderen in omgeving
- . veranderen in activiteit
- . veranderen in denken
- . veranderen van betrokken personen
- . veranderen in de tijd

In feite hebben we het dan over de vijf fasen van groepsdynamica – 'reik thuiszitters de hand' zou leidend kunnen zijn – daarna met beide handen aan het werk in alle casuïstiek.

In een kleine, werkbare groep als 'bouwplaats' (je kunt het ook 'het reisbureau' noemen) aan het werk in de regio. Er zijn casuïstieken voorhanden, er zijn handen, er zijn ideeën: wat houdt ons tegen?

7. En verder....

Alle deelnemers zitten op de een of andere manier ergens in een traject, werkgroep, pilot, experiment, club etc. en werken in feite aan dezelfde problematiek. Toch weten we dit niet altijd van elkaar: communicatie is essentieel, om goed samen te kunnen werken.

De casus was daarbij voorbeeldmatig, maar liet ook zien dat er veel energie en creativiteit is. Je zou bij elke casus de 'ruimtemakers' kunnen gebruiken of vraag je gewoon es af: 'hoe zou het zijn, als de directeur van

de Efteling er nu bij zou zitten'?. Verder gaan we de wensdroom van de jongere proberen te vinden en we gaan de reis maken, om dit te bereiken (of in de buurt te komen).

Vanuit het samenwerkingsverband wordt aangegeven: we nemen 5 casussen PO en 5 casussen VO – Patricia en Simone organiseren en leiden dit met steun van de landelijke werkgroep.

We zouden deze oefeningen nog een keer kunnen doen, maar dan 'als ouder' denken/praten: ook die verschillende rollen zijn van belang.

8. Een voorbeeld uit het land

In het Noorden van het land ontstond vanuit een onderwijs-zorg-bijeenkomst een 'beweging' van scholen/gemeenten/leerplicht/zorg/ouders om werk te maken van een werkelijke beweging in de systematiek van onderwijs en van zorg: 'van leerplicht naar ontwikkelrecht'. Men betrok kunststudenten, om thuiszittende leerlingen te bereiken en samen kunst te maken. Samenwerking met musea leverden exposities op. Samenwerking met de Hanze OntwerpFabriek leverde 'andere activiteiten' op (b.v. spel, ontwerpessies, etc.)

Verhalen werden opgehaald, jongeren kregen een podium, er ontstond nieuwe energie en perspectief door de inzet van 'anderen'.

Een voorbeeld van 'anders denken': een vastzittende casus, waarbij niemand meer wist hoe 't moest. Gemeenteambtenaar trof de betreffende jongere in een cafe en voerde een gesprek met als ingangsvraag: wie is er nu eigenlijk nog belangrijk voor je. Via 'oom' en 'voetbal' kwam het op FC Groningen. De ambtenaar zorgde vanuit jeugdhulpgelden een seizoenskaart voor deze fantastische club met twee voorwaarden:

- . elke twee weken verslag uitbrengen over wat je zag en meemaakte
- . weer contact zoeken met je oom en samen gaan.

De jongere kreeg uiteindelijk weer moed, energie en kreeg via de ambtenaar een baantje in een metaalfabriek en volgde een BBL-traject aan een Noordelijk ROC en 't kon WEL.

9. Vragen

- . pakketje met voorbeelden is straks op de site te vinden
- . aanhaken van mbo is van groot belang (Deltion wil dat ook wel)
- . veelgehoord: jongeren willen wel bij de groep horen, maar niet naar school
- . vsv: ook een grote verantwoordelijkheid bij werkgevers: dus betrekken bij de trajecten
- . 17-jarige uitvallers: kan onderwijs er iets aan doen? denk vooral aan overgang naar werk i.s.m. anderen (vanuit mbo-trajecten met hulp gemeente – rmc-regio-mensen)
- . veel dank voor deze middag.